

בס"ד. משיחות ש"פ וישב, כ"א כסלו ה'תשנ"א.

ובביאור הקשר והשייכות דחג הגאולה י"ט כסלו ליום השבת ופרשת וישב¹⁰ (כידוע¹¹ ש"המועדים¹² של כל השנה .. יש שייכות לאותן הפרשיות שחלות בהן, כי הכל מיד ה' השכיל") – יש לומר:

יום השבת – "באת שבת באת מנוחה"¹³, מנוחה מכל הענינים המבלבלים ("אין עצב בה"¹⁴), ועד למנוחה בשלימותה, המנוחה דלעתיד לבוא, "יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"¹⁵. ודוגמתו ביי"ט כסלו – גאולה ממאסר (מנוחה מבלבלים), ועד להגאולה (מנוחה) האמתית והשלימה בביאת משיח צדקנו ע"י גילוי תורת החסידות באופן ד"פוצו מעינותיך חוצה"¹⁶ בשלימות שהתחיל בעיקר ביי"ט כסלו¹⁷.

ופרשת וישב – "וישב יעקב,"
"לישב בשלוה"¹⁸, מצב של מנוחה

א. יום הש"ק זה הוא יום השלישי לחג הגאולה י"ט כסלו, ראש השנה לתורת החסידות ודרכי¹, שחל בשנה זו ביום החמישי בשבוע, "קמ"י² שבתא"³, והמשכו בכ"ף כסלו (כידוע⁴ שהגאולה דיי"ט כסלו היתה לאחר צאת היום ונמשכה בליל כ"ף כסלו) שחל ביום הששי, ערב שבת, וממנו נכנסים תיכף ליום השבת, שבו נעשה העלי' והשלימות ("ויכולו"⁵) (כל ימי השבוע, ועאכו"כ הימים ד) "קמ"י שבתא" עד לערב שבת ממש, שלכן, גם ההתועדויות דחג הגאולה נמשכים (ובתוספת עליוי ושלימות) ביום השבת⁶, במשך ג' ימים רצופים⁷ (שנחשבים בכמה ענינים למציאות אחת⁸), באופן של "חזקה" (כמדובר בהתועדויות שלפנ"ו⁹).

-
- 1) ראה מכתב כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע – נעתק ב"היום יום" בתחלתו. ובכ"מ.
  - 2) פסחים קו, סע"א.
  - 3) החל מיום רביעי – ערב י"ט כסלו.
  - 4) ראה סה"ש תשמ"ח ח"א ע' 155. וש"נ.
  - 5) בראשית ב, א. וראה אה"ת עה"פ.
  - 6) נוסף לכן שמצד עצמו הוא יום שמחה – "ביום שמחתכם אלו השבתות" (ספרי בהעלותך י"ד, י"ד), ובאופן של התועדות דכו"כ מישראל, להקהיל קהילות (ראה יל"ש ר"פ ויקהל).
  - 7) כמו ראש השנה* – שחל בשנה זו ביום חמישי וששי, ומיד לאחריו בא יום השבת, ג' ימים רצופים דיו"ט ושבת (ראה בארוכה מכתבים כללים דתחילת השנה), ודוגמתו ביי"ט כסלו, ראש השנה לחסידות.
  - 8) להעיר שכל שלשה כלבוד דמי – כפי שמצינו גם בדניי שבת (ראה שיעור היומי ברמב"ם – הל' שבת פט"ז ה"ח. הי"ז. פי"ז הי"ז. ועוד).
  - 9) קונטרס משיחות ש"פ וישלח ס"א.

-
- 10) להעיר שברוב השנים חל י"ט כסלו בשבוע דפ' וישב, ככפעם הראשונה (בשנת תקנ"ט) – ביום ג' פ' וישב.
  - 11) של"ה חלק תושב"כ ריש פרשתנו רצו, א).
  - 12) כולל י"ט כסלו – ש"יוקבע למועד תמיד" (לקו"ד ח"א יט, ב), ועד שנקרא "הג החגים" (אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' ל. ועוד).
  - 13) פרש"י בראשית ב, ב. פרש"י מגילה ט, א (ד"ה ויכל). וראה בר"ר פ"י, ט.
  - 14) ירושלמי ברכות פ"ב סה"ז. הובא בתוד"ה מ"ד – מו"ק כג, ב.
  - 15) תמיד בסופה.
  - 16) כהבטחת מלך המשיח להבעש"ט כמענה על שאלתו אימת אתי מר – שיבוא כשיפוצו מעינותיך (דהבעש"ט) חוצה (אגה"ק דהבעש"ט – נדפסה בכש"ט בתחלתו. ובכ"מ).
  - 17) שיחת י"ט כסלו תרס"ח (סה"ש תו"ש ס"ע 112 ואילך).
  - 18) ר"פ וישב ובפרש"י (שם לו, ב).

* ובחזן לארץ – גם חג הסוכות ושמע"צ ושמיחת' (הגילוי והקליטה בפנימיות דעניני ר"ה). ג' ימים רצופים דשבת וירוש' ג' פעמים.

מצרים .. נחלת²⁷ יעקב אביך .. כיעקב שכתוב בו²⁸ ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה²⁹, ובלשון הכתוב בהמשך פרשת וישב³⁰: "פרצת עליך פרץ ויקרא שמו פרץ", "פרץ זה משיח, שנאמר³¹ עלה הפורץ לפנים"³², שנעשה בפועל ע"י העבודה דהפצת המעיינות חוצה (שהתחיל ע"י השלישי שבאבות החסידות) בכל קצוי תבל, בארבע רוחות העולם, "ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה".

וע"י הצירוף דיום השבת ופרשת וישב יחדיו – מזדרזת ובהדגשה עוד יותר השלימות ד"וישב יעקב" (כל בני"ב ביום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים)³³. ובהדגשה יתירה מתאים לקביעות שנה זו שיום השבת פרשת וישב הוא יום השלישי³⁴ להגאלה דיי"ט כסלו³⁵ (ביום כ"א כסלו) – כיון שיום

ושלוח אצל יעקב (לאחרי רוגז לבן, רוגז עשו ורוגז דינה), השלישי שבאבות¹⁹. ודוגמתו ביי"ט כסלו – מצב של מנוחה ושלוח אצל רבינו הזקן (גאולה מגאולה מהמאסר), השלישי שבאבות החסידות (בהמשך להבעש"ט והמגיד).

ובפרטיות יותר:

(וישב) יעקב – ענינו תורה, כמ"ש²⁰ "ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל", "וישב אהלים", "אהלו של שם ואהלו של עבר"²¹, נגלה דתורה ופנימיות התורה²². ודוגמתו אצל רבינו הזקן – ששמו (הראשון) "שניאור", "שני אור", ע"ש שהאיר את העולם בשני האורות דנגלה דתורה ופנימיות התורה²³.

"וישב גו' בארץ מגורי אביו" – שעל ידו באה תורת החסידות דהאבות שלפניו (הבעש"ט והמגיד) באופן של התיישבות ("וישב") בשכל והשגה ידיעה בחכמה בינה ודעת (בתורה חסידות חב"ד), ועד לאופן ד"יפוצו מעינותיך חוצה"²⁴.

ועי"ז זוכים ל"וישב יעקב" בתכלית השלימות – הישיבה בשלוח דכל בני"ב (יעקב²⁵) בגאולה השלישית (גאולה נצחית שאין אחרי גלות), כנגד יעקב (השלישי שבאבות)²⁶, "נחלה בלי

19 ויומתק יותר בהמשך הכתוב "וישב יעקב בארץ מגורי אביו" – שבוה מודגש ההמשך להאבות שלפניו, שלישי דאבות.
20 תהלים עה, ה.

21 תולדות כה, כז ובפרש"י (מב"ד פס"ג, יר"ד).
22 אה"ת עה"פ (קמה, ריש ע"ב).
23 ראה לקו"ש ח"ו ע' 37 ואילך. וש"נ.
24 מתחיל מהמשכה והגילוי במוחין (חב"ד) שהם בבחינת "חוצה" לגבי החפץ ורצון והאמנה שלמעלה מהשכל (ראה לקו"ש ח"כ ע' 181 הערה 14).
25 כמ"ש בעל הגאולה באגה"ק (ס"ז) ש"נשמתו (של יעקב) .. כלולה מכל הנשמות שבישראל מעולם ועד עולם".

26 ראה פסחים פח, א ובחדא"ג מהרש"א שם.

לקו"ת מטות פג, ג. לקו"ש חט"ו ע' 231. וש"נ.

27 ישעי' נח, יד.

28 ויצא כה, יד.

29 שבת קיח, סע"א.

30 לח, כט.

31 מיכה ב, יג.

32 אגדת בראשית ספס"ג. וראה גם ב"ד ספס"ה (ובפרש"י): "זה רבה על כל הפריצים ממן יעמוד (משיח שנאמר בו) עלה הפורץ לפנים".

33 להעיר, שהענין ד"נחלה בלי מצרים כ"י נחלת יעקב אביך" שייך במיוחד ליום השבת – "כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים כ"י" (שבת שם), וביום השבת עצמו – בזמן דסעודה שלישית, לאחרי חצות היום, זמן המנוחה* (ראה זה"ב פח, ב), שבזמן זה מתקיימת ההתועדות השלישית דיי"ט כסלו.

34 שבוה מודגשת גם המעלה דשלישי שבאבות, יעקב, וכן שלישי שבאבות החסידות, רבינו הזקן.

35 ראה לקוטי לוי"צ אג"ק ע' ריט: "גאולת חי ביי"ט כסלו, שסללו הוא החודש הג' כשמנינן מתשרי, ויי"ט בו הוא שני שלישי החודש, היינו, ב' שלישי ת"ת .. ספירה הג' כשמנינן מחסד, היום השלישי, וכן בשנה ההיא חי"י"ט כסלו כיום השלישי".

36 וסימנו "אד טוב לישראל" (תהלים עג, א).

(* שאז המנוחה דשבת ("לישב בשלוח") היא

ומהפסוק השני ("אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה וגו'") עד לסיום הפרשה מסופר אודות פרטי הענינים השייכים ל"רוגזו של יוסף", הי"פ המצב ד"וישב יעקב", "לישב בשלוחה"?

ב) השייכות דפרשת וישב⁴² להגאולה י"ט כסלו (שהיא הכנה להגאולה האמיתית והשלימה) – אע"פ שכבר בפסוק השני מדובר אודות "סבה ראשונה .. (ש)ע"י זה נתגלגלו וירדו למצרים"⁴³ (כמבואר בפרטיות בהמשך הפרשה, ובפרשיות שלאח"ז), הי"פ המצב דגאולה?

ג. ויובן בהקדם תמיהה נוספת בהמשך הפרשה:

לאחרי ההקדמה ד"וישב יעקב", ממשיך הכתוב "אלה תולדות יעקב יוסף", ומפרש רש"י "תלה הכתוב תולדות יעקב ביוסף מפני .. שכל עצמו של יעקב לא עבד אצל לבן אלא ברחל", ועל זה סובב והולך המשך הפרשה בסיפור פרטי המאורעות דיוסף, עיקר הענין ד"תולדות יעקב (הוא) – יוסף".

ועפ"ז דרוש ביאור והסבר בהקשר והשייכות דסיפור תולדותיו של יהודה בהמשך הפרשה⁴⁴ ל"אלה תולדות יעקב יוסף" – ש"הפסיק בפרשתו של יוסף"⁴⁵ בסיפור תולדותיו של יהודה,

ה"י בן י"ז שנה, במשך תשע שנים (ע"פ החשבון שבפרש"י (ורש"י ישן) ס"פ תולדות. ויצא ל, כה. וישלח לג, ז. פרשתו לו, לד).
42) לא רק שם הפרשה ("וישב יעקב"), אלא התוכן דכל הפרשה – כמודגש ביום השבת (שבסמיכות ל"ט כסלו) שבו קורין כל הפרשה כולה מתחילתה עד סופה.
43) פרש"י עה"פ: "וראה גם פרש"י סוטה יא, רע"א (בנוגע להשליחות דיוסף לשכם שאודותה מסופר בהמשך הפרשה (פסוק יג)): "תחילת סיבת ירידת ישראל למצרים".
44) קאפטיל לח.
45) פרש"י לח, א.

השלישי קשור עם הגאולה האמיתית והשלימה, כמ"ש³⁷ "יחינו מיומיים ביום השלישי יקימנו ונחי" לפניו", שקאי על הגאולה השלישית וביהמ"ק השלישי, גאולה נצחית וביהמ"ק נצחי³⁸.

ב. ולתוספת ביאור בתוכנה של פרשת וישב, ובפרט בקשר ובשייכות להגאולה ד"ט כסלו:

בהפירוש ד"וישב יעקב" מביא רש"י "ועוד נדרש בו, וישב, ביקש יעקב לישב בשלוחה, קפץ עליו רוגזו של יוסף וכו'", שמזה משמע (לכאורה) ש"וישב יעקב" היא בקשתו של יעקב ("ביקש יעקב לישב בשלוחה"), אבל בפועל לא נתקיימה בקשתו "לישב בשלוחה", כיון ש"קפץ עליו רוגזו של יוסף", כמסופר בארוכה בהמשך הפרשה.

וצריך להבין:

א) הטעם דקריאת שם הפרשה (שמורה על התוכן דכל הפרשה³⁹) – "וישב" ("וישב יעקב"⁴⁰), שפירושו "לישב בשלוחה" – אע"פ שהמצב דישיבה בשלוחה הוא (לכאורה) רק בפסוק הראשון שבפרשה, "וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען"⁴¹,

– ולהעיר מהשייכות לקביעותו בשבת פרשת וישב – "וישב יעקב (ישראל) גו' אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה (טוב) שנה".
37) הושע ו, ב.

38) ראה מצו"ד עה"פ.

39) כפי שמבאר בעל הגאולה ש"שמו אשר יקראו לו בלשון הקודש" מהוה ומחי' ומורה על תוכנו של הדבר הנקרא בשם זה (שעהיוה"א בתחלתו).

40) כ"ה בסדר תפלות כל השנה (בסוף ספר אהבה) שברמב"ם. וראה לקו"ש וישב תשמ"ז בתחילתו. וש"ן.

41) ובמשך שנותיו של יעקב – שישב בשלוחה מאז שחזר מבית לבן לארץ מגורי אביו עד שיוסף

בשלימות – כמ"ש בתפלת מנחה: "מנחה שלימה שאתה רוצה בה .. כי מאתך היא מנוחתם".

ואח"כ "חזור לענין ראשון"⁴⁶, וביאור הענין:
 "פרשתו של יוסף?"

איתא במדרש⁴⁹ "ויהי בעת ההיא, רבי שמואל בר נחמן פתח כי⁵⁰ אנכי ידעתי את המחשבות, שבטים היו עסוקין במכירתו של יוסף .. ויהודה הי' עסוק ליקח לו אשה, והקב"ה הי' (עוסק ו)בורא⁵¹ אורו של מלך המשיח (שעתיד לצאת מתמר)⁵², ויהי בעת ההיא וירד יהודה, בטרם תחיל ילדה, קודם שלא נולד משעבד הראשון (פרעה ששעבד בישראל)⁵² נולד גואל האחרון (פרץ שהוליד מלך המשיח)⁵², ויהי בעת ההיא, מה כתיב למעלה מן הענין והמדנים מכרו אותו אל מצרים".

ועפ"ז מובן הקשר והשייכות לתולדותיו של יהודה ל"פרשתו של יוסף" – בבחינת הקדמת רפואה למכה⁵³, שעוד לפני הירידה דגלות מצרים (פרשתו של יוסף) ישנו כבר "אורו של מלך המשיח"⁵⁴, שמרומז (בסיפור ד)לידת פרץ, "פרץ זה משיח, שנאמר עלה הפורץ לפניהם"⁵².

ה. ובעומק יותר יש לומר, שהסיפור דלידת פרץ הוא (לא רק הקדמת רפואה לפרשתו של יוסף, אלא גם) חלק מ"פרשתו של יוסף", שבזה מרומז התוכן האמיתי ד"פרשתו של יוסף":

"יוסף" – מלשון הוספה – מורה על הוספה (שלא ע"ד הרגיל) בעניני קדושה בעילוי אחר עילוי עד אין-סוף, וגם (ועיקר) הוספה עי"ז שהענינים הבלתי-רצויים מתהפכים לקדושה,

(49) ב"ר פרשתנו רפ"ה.

(50) ירמ' כט, יא.

(51) ראה שניוי הגיוסאות בב"ר הוצאת תיאודור-אלבק.

(52) פרש"י שם.

(53) פ"י יפה תואר שם.

(54) ראה גם תנחומא (באבער) פרשתנו יא: "עד שלא ירד יוסף ירד יהודה להתקין גואל אחרון זה מלך המשיח".

ולהעיר, שבהתחלת הענין מפרש רש"י⁴⁵ "למה נסמכה פרשה זו לכאן והפסיק בפרשתו של יוסף, ללמד שהורידוהו אחיו מגדולתו כשראו בצרת אביהם, אמרו אתה אמרת למכרו, אילו אמרת להשיבו היינו שומעים לך"⁴⁷, אבל, הסבר זה הוא (בעיקר) על מ"ש בהתחלת הענין "ויהי בעת ההיא וירד יהודה מאת אחיו", שבגלל מכירת יוסף "הורידוהו אחיו מגדולתו", ולא (כ"כ) על המשך המאורעות שלאח"ז עד ללידת פרץ וזרח, שאינו שייך (לכאורה) ל"פרשתו של יוסף", "אלה תולדות יעקב יוסף"⁴⁸.

ויש לומר, שבסיפור תולדותיו של יהודה באמצע פרשתו של יוסף מרומז התוכן (תכלית הכוונה) דפרשתו של יוסף – "אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה גו'", "סיבה ראשונה .. (ש)ע"י זה נתגלגלו וירדו למצרים" – שלאמיתתו של דבר הו"ע טוב, בהתאם לכללות הענין ד"וישב יעקב", "לישב בשלוה", כדלקמן.

(46) פרש"י לט, א.

(47) ועד"ז מפרש בהתחלת הענין שלאחריו: "יוסף הורד, חזר לענין ראשון, אלא שהפסיק בו כדי לסמוך ירדתו של יהודה למכירתו של יוסף, לומר לך שבשבילו הורידוהו מגדולתו" (לט, א).

(48) וגם הטעם השני שמפרש רש"י בהתחלת הענין שלאחריו ("יוסף הורד"), "ועוד כדי לסמוך מעשה אשתו של פוטיפר למעשה תמר, לומר לך, מה זו (תמר) לשם שמים אף זו (אשתו של פוטיפר) לשם שמים, שראתה באצטרולוגין שלה שעתידה להעמיד בנים ממנו, ואינה יודעת אם ממנה אם מבתה" – הרי, הענין דכנות שבדבר ("לשם שמים") אינו אלא ביחס לאשתו של פוטיפר, משא"כ ביחס ליוסף עצמו (ובפרט ביחס ל"אלה תולדות יעקב" יוסף) ה"ז בשלילה.

(* להעיר מפרש"י לט, יא: "שנראית לו דמות דיוקנו של אביו וכו").

מציאות חשובה ד"יד" נעשה חידוש: אופן של פריצה – שפורצים⁶¹ המדידות וההגבלות דהמציאות שלפנ"ז ומתעלים לדרגא נעלית יותר, ועד לעילוי שבאין-ערוך.

ובזה גופא – "פרצת עליך פרץ": (א) "פרצת גו' פרץ" – פריצה ע"ג פריצה, היינו, שגם לאחרי הפריצה הראשונה, הולך ופורץ עוד יותר, בעילוי אחר עילוי. (ב) "פרצת עליך פרץ" (ולא "פרצת עליו פרץ" וכיו"ב) – שהפריצה היא (לא רק ביחס לדבר שמנגד למציאותו, מציאות דקדושה, אלא גם) ביחס למציאותו, שפורץ (גם) גדרי מציאותו ומתעלה לדרגא שלמעלה ממציאותו ("עליך").

ויתירה מזה: ענין הפריצה (פריצת כל הגדרים דמדידה והגבלה) נעשה המציאות שלו – "ויקרא שמו פרץ"⁶².

ועוד וג"ז עיקר – "ואחר יצא אחיו אשר על ידו השני ויקרא שמו זרח", "ע"ש זריחת מראית השני"⁶³ בכל סביבתו – שהענין ד"פרצת עליך פרץ" הוא באופן של זריחה וגילוי לעין כל.

וכל זה חלק ב"פרשתו של יוסף", כאמור, שענין ההוספה לאמיתתו הוא

כמודגש בהטעם דקריאת שם יוסף, ע"ש "יוסף ה' לי בן אחר"⁵⁵, שמהפכים "אחר" ל"בן"⁵⁶.

ונקודת הענין – ש"יוסף" (הוספה) בשלימותו מורה על מעמד ומצב שלמעלה ממדידה והגבלה, ע"י פריצת כל הגדרים ונבשתי הקצוות: מלמטה מטה – שמהפכים "אחר" ל"בן", ועד למעלה מעלה – שגם כשנמצאים בדרגא נעלית מוסיפים ובאופן דפריצה עוד יותר⁵⁷, שזהו ענינו של "פרץ" – "פרצת עליך פרץ"³⁰.

ו. ויש להוסיף בביאור פרטי הענינים דלידת פרץ – "ויהי⁵⁸ בלדתה ויתן יד ותקח המילדת ותקשור על ידו שני לאמר זה יצא ראשונה ויהי כמשיב ידו והנה יצא אחיו ותאמר מה פרצת עליך פרץ ויקרא שמו פרץ ואחר יצא אחיו אשר על ידו השני ויקרא שמו זרח" – כעבודת האדם⁵⁹:

גם לפני הענין ד"פרץ" ישנה כבר מציאות חשובה ביותר – "ויתן יד .. זה יצא ראשונה", אשר, באמצעות ה"יד" נוטל האדם כל הדברים הדרושים לו (ועד שגם כאשר הדברים הדרושים לו נמצאים ברשות אחרת, פושט את ידו ונוטלם לרשותו)⁶⁰; ולאחרי שישנה

(55) ויצא ל, כד.

(56) ראה אה"ת עה"פ.

(57) ויתירה מזה – שדרגא נעלית זו היא בבחינת "אחר" לגבי הדרגא שלמעלה ממנה, היינו, שגם ההוספה בקדושה היא באין-ערוך, ע"ד ובדוגמת האין-ערוך ד"בן" ל"אחר".

(58) לט, כה ואילך.

(59) דאף שבפשטות הכתובים מדובר אודות שני בני-אדם, הרי, כעבודת האדם אפשר (וצריך) להיות ב' הענינים דפרץ זרח באדם אחד (כמו ביחס ליהודה – שתולדותיו פרץ זרח).

(60) להעיר משיעור הרמב"ם דערב ש"ק (הל'

שבת רפ"ג) – "ידו של אדם חשובה לו כארבעה על ארבעה .. ה' עומד באחת משתי רשויות אלו ופשט ידו וכו'".

(61) להעיר שבשיעור היומי ברמב"ם מדובר אודות פריצת מחיצות (ראה לדוגמא: הל' שבת פט"ז ה"ה. ה"ז. ועוד).

(62) ועד"ז י"ל בפירוש "בכל מאדך", "מאד שלך" [שנוסף על הפירוש לגרעונתא, שאין זה "מאד" לאמיתתו, כי אם "מאד שלך" בלבד, כיון שלגבי דרגא נעלית יותר ה"ז מדידה והגבלה (ראה תו"א מקץ לט, רע"ד. ובכ"מ), אולי יש לפרש גם למעלותא] – שה"מאד", למעלה ממדידה והגבלה, שקשור גם עם "מאד" האמיתי, נעשה "שלך", שזוהי מציאותו של האדם*.

(63) פרש"י עה"פ.

(* ומרומ בתיבת "מאד" – אותיות "אדם" (ראה ב"ר פ"ח. ה ובפרש"י). שהענין שלמעלה מהגבלה ("מאד") ננשה מציאותו של האדם*.

למלך, "נתתי אותך על כל ארץ מצרים"⁷⁰, "השליט על הארץ .. המשביר לכל עם הארץ"⁷¹, הי' בתכלית הדביקות לאלקות, "מרכבה לאלקות ממשי", ולא עוד אלא שפעל אצל ובהמצריים ענין המילה⁷² כיון שנעשו "קנין כספו"⁷³.

ויש לומר, שהנתינת-כח לעבודתו של יוסף במצרים מרומזת בסיפור לידת פרץ, "פרצת עליך פרץ", פריצת כל הגדרים, שלכן, "בעת ההיא" ש"שבטים היו עסוקים במכירתו של יוסף .. יהודה"⁷⁴ הי' עוסק ליקח לו אשה, שהכוונה בזה היא כדי שתהי' לידת פרץ, "פרצת עליך פרץ", שעיי"ז תהי' עבודתו של יוסף בירידתו למצרים בשלימות, הוספה אמיתית, שהיא באופן של פריצת כל הגדרים⁷⁵.

ח. ובהמשך לזה, גם הירידה דיעקב ובניו (כל בני"י) למצרים (כתוצאה ממכירת יוסף למצרים, ש"עיי"ז זה נתגלגלו וירדו למצרים), והמשכה

באופן של פריצת גדר ("פרץ"), ובוזה גופא ככל פרטי הענינים לידת פרץ: "ויתן יד", "פרצת עליך פרץ", וזריחת מראית השני, כנ"ל.

ז. עפ"י יש לבאר השייכות דסיפור לידת פרץ למכירתו של יוסף למצרים (שעל זה מדובר ב"פרשתו של יוסף") – שהפסיק במכירתו של יוסף בסיפור לידת פרץ:

הוספה אמיתית ("יוסף") באופן של פריצת גדר ("פרץ") – מודגשת (בעיקר) כשנמצאים למטה, בארץ מצרים [לא רק מצרים דקדושה, מלשון מיצר וגבול, אלא גם מצרים כפשוטו, "ערות הארץ"⁶⁴, תחתון שאין תחתון למטה ממנו], ואעפ"כ, נעשית העבודה בשלימות, ועד להוספה אמיתית, באופן של פריצת כל הגדרים, כולל גם שנעשה הברור וההעלאה דמצרים.

וענין זה מרומז בסיפור לידת פרץ בסמיכות לירידת יוסף למצרים:

מבואר בכ"מ⁶⁵ מעלת עבודתו של יוסף לגבי עבודת השבטים ו(אפילו) האבות – שהאבות והשבטים היו רועי צאן, בהתבודדות מהעולם, כדי שעניני העולם לא יטרידו אותם מדביקותם באלקות, משא"כ יוסף, שגם בירידתו למצרים [הן "בבית אדוניו המצרי"⁶⁶, ובאופן ש"ויפקידו על ביתו וכל (אשר) יש לו נתן בידו"⁶⁷, הן בהיותו "בבית הסוהר"⁶⁸, ובאופן ש"ויתן שר בית הסוהר ביד יוסף את כל האסיים גוי' כל אשר עושים שם הוא הי' עושה"⁶⁹, והן לאחר שנעשה משנה

(70) מקץ מא, מא.

(71) שם מב, ו.

(72) ב"ר פצ"א, ה. תנחומא מקץ ו. פרש"י מקץ מא, נה.

(73) ראה לקו"ש ח"י ע' 139.

(74) שהוא אמר למכרו – "ויאמר יהודה גוי' לכו ונמכרונו גוי'" (לו, כ"ב), "אתה אמרת למכרו אילו אמרת להשיבו היינו שומעים לך" – ובגללו נמכר למצרים.

(75) וכיון שעיקר הענין דפריצת גדר מודגש במצב של ירידה למטה (כנ"ל בפנים), לכן, בשביל לידת פרץ הצורך להיות אצל יהודה ענין של ירידה למטה* – "וירד יהודה מאת אחיו ויש גוי'" – ועפ"י יומתק לשון התנחומא (שבהערה 54) "עד שלא ירד יוסף ירד יהודה כו".

(* ראה התחלת הענין במדרש שם: "בגדה יהודה .. נעשה חזולין כו". ובאגדת בראשית שם: "וירד יהודה וגוי' וירא שם יהודה בת איש כנעני ויקחה, כיון שנסלה, אמר הקב"ה, המשיח עתיד לעמוד מיהודה והלך ונטל אשה כנענית, אלא מה אני עושה מביא עליילות .. תמות כנענית .. וימותו בני .. כדי שידבק יהודה בתמר שהיא כהנת בתו של שם .. ויצא פרץ .. שהמשיח יוצא ממנו").

(64) מקץ מב, ט. שם, יב. וראה קה"ר פ"א, ד (בסופו).

(65) ראה לקו"ש חכ"ה ס"ע 196 ואילך. ושי"ג.

(66) לט, ב.

(67) שם, ד (ובפרש"י).

(68) שם, כ.

(69) שם, כב.

ובלשון המדרש "שבטים היו עסוקין במכירתו של יוסף . . והקב"ה חי' (עוסק ו)בורא אורו של מלך המשיח" – דיש לומר, שבזה מרומו שהירידה למצרים (שהתחלתה במכירתו של יוסף) היא (ע"י הנתינת-כח ו)בשביל התגלות אורו של משיח⁸⁵, לידת פרץ⁸⁶, "פרץ זה משיח שנאמר עלה הפורץ לפניהם", שעל ידו תתגלה ההוספה שע"י פריצת כל הגדרים (ב"מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות"⁸⁷) בתכלית השלימות, דירה לו ית' בתחתונים.

ט. עפ"ז מובנת גם השייכות ד"פרשתו של יוסף" (מכירתו למצרים) ל"וישב יעקב", "לישב בשלוח"⁸⁸:

ובהקדמה – שכיון ש"רצון יראיו יעשה"⁸⁹, ובפרט רצונו של יעקב, "בחר שבאבות"⁹⁰, בודאי קיים הקב"ה רצונו ובקשתו של יעקב לישב בשלוח.

(85) להעיר מהשייכות דמשיח ליוסף* – כמבואר במדרשי חז"ל שלפני משיח בן דוד יהי משיח בן יוסף (נסמן בלקו"ש חכ"ה ע' 259). ועוד ועיקר: גם משיח בן דוד שייך ל"יוסף ה' לי בן אחר", "זרע שהוא בא ממקום אחר . . זה מלך המשיח" (כ"ר פכ"ג, ה. פנ"א, ח. ובמ"כ שם), "שבא מרות המואבי שהיתה מעם אחר העובדים ומשתתחים לאל אחר" (עבוה"ק ח"ד פי"ו. ושם: "המלך המשיח הוא אשר ישלים הכוונה בכריאה . . הצד ההוא אשר . . חי' אחר, ישיבה תחת כנפי השכינה, ולא יקרא עוד אחר, כי הפוך הרע . . אל הטוב . . ואז יהי' האחדות שלם").

(86) ושייך גם ל"זרח" – זריחה וגילוי – "אורו של משיח" (ובפרש"י שם: "מבהיק אורו של משיח").

(87) תניא רפ"ז.

(88) בהבא לקמן – ראה גם לקו"ש ח"ל ע' 176 ואילך.

(89) תהלים קמה, יט.

(90) כ"ר רפ"ע"ו. וראה זה"א קיט, ב. קמו, ב.

(* ראה לקוטי לוי"צ לחז"ג (ע' ריט) בפירוש מאמר הזהר (לד, ב) "כמה נהורין אתבריאו עד לאברי עלמא . . אורו של משיח", ש"אורו של משיח יסוד (בחינתו של יוסף), כי מה שנקרא משיח הוא ע"ש שנמשח בשמן, שמן הוא יסוד, כמו שידוד נקרא זית שמן, ומה גש שיש משיח בן יוסף דיסוד".

בהגליות שלאח"ז ש"נקראו⁷⁶ ע"ש מצרים" – קשורה עם לידת פרץ:

כוונת הגלות (הירידה למצרים) היא בשביל ההוספה ("יוסף") – כמארז"ל⁷⁷ "לא הגלה הקב"ה את ישראל לבין האומות אלא כדי שיתוספו עליהם גרים", שזהו"ע דבירור ניצוצות הקדושה⁷⁸, ועד לגרים כפשוטו⁷⁹, שמ"אחר" (כפשוטו) נעשה "בן".

וההוספה ("יוסף") שבזמן הגלות (מצרים) נעשית ע"י העבודה באופן של פריצת גדר ("פרצת עליך פרץ"⁸⁰) – שגם במצב של ירידה בגלות, ועד לחושך כפול ומכופל, תחתון שאין תחתון למטה ממנו, נעשית עבודתם של בני" ככל התוקף, הן בעניני קדושה, והן בכירור העולם, עד שפורצים גדי העולם (מלשון העלם⁸¹) וגדרי הגלות, שבאמצע (תוקף) הגלות ממשיכים ומגלים אלופו של עולם⁸², ועד שממשיכים ומגלים בעולם (לא רק "אלופו של עולם", אלא) גם בחי' האלקות שלמעלה מהעולם, ובאופן של הוספה בעילוי אחר עילוי, עד להמשכת וגילוי מהותו ועצמותו ית' – שעוה"ז התחתון שאין תחתון למטה ממנו נעשה דירה לו ית'⁸³, דירה לעצמותו⁸⁴.

(76) כ"ר פט"ז, ה.

(77) פסחים פז, ב.

(78) ראה תו"א בראשית ו, א. ר"פ לך לך. ובכ"מ.

(79) ראה תו"א תולדות כ, ג. ובכ"מ.

(80) ועפ"ז ימתק ש"את יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גשנה (ולאח"ז) ויבואו ארצה גושן" (ויגש מו, כח) – שהנתינת-כח לירידת יעקב ובניו למצרים היא ע"י יהודה, שממנו נולד פרץ, כשם שהסיפור דלית פרץ הוא הקדמה לירידת יוסף למצרים.

(81) ראה לקו"ת שלח לו, ד. ובכ"מ.

(82) כמרומו בתיבת "גאולה" – "גולה" בתוספת אל"ף באמצע התיבה (ראה ויק"ר ספ"ב. לקו"ת בהעלותך לה, ג. ובכ"מ).

(83) ראה תניא רפ"ז. ובכ"מ.

(84) ראה סה"מ מלוקט ח"ב ע' רמא. וש"נ.

הארץ", תחתון שאין תחתון למטה ממנו (מעמד ומצב ד"אחר"), נעשה "ויחי יעקב .. שבע עשרה שנה", בגימטריא טוב (חיים טובים של יהודי, של "בן"), ועד למבחר כל שנותיו – ישיבה בשלוחה שלמעלה מהטבע, באופן של פריצת גדר, "פריצת עליך פרוץ" ⁹⁶.

עשרה שנים אחריו דאנקיים בארעא דמצרים בחוד ביקרא ובשלימו דכלא – אף שלכאורה הי' לו להקב"ה ליתן לו כ"ב שנים טובות כנגד כ"ב השנים ש"לא חמא לי' ליוסף" שבהם "היה בכי עלי" (ולא י"ז שנים כנגד י"ז שנים שיוסף הי' עמו) – כיון שבשנים הטובות שהי' יעקב בארץ מצרים נתגלה הענין ד"יוסף בן שבע עשרה שנה" (ועפ"ז יומתק דיוק הלשון "היה בכי על אינון שבע עשרה שנין"). (96 ועפ"ז יש לפרש בפרש"י "ביקש יעקב לישיב בשלוחה קפץ עליו רוגזו של יוסף. צדיקים מבקשים לישיב בשלוחה, אומר הקב"ה לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעולם הבא, אלא שמבקשים לישיב בשלוחה בעולם הזה" – למעליה: לפי הפירוש הפשוט ש"קפץ עליו רוגזו של יוסף" הוא עונש על הבקשה לישיב בשלוחה – הי' צריך לכתוב "ביקש יעקב לישיב בשלוחה, אומר הקב"ה לא דיין לצדיקים וכו', קפץ עליו רוגזו של יוסף" * [נבפרט שכן הוא הסדר במדרש (ב"ר פרשתנו פפ"ד, ג) שמביא רש"י ("ועוד נדרש בו") – "בשעה שהצדיקים .. מבקשים לישיב בשלוחה בעולם הזה, השטן בא ומקטרג, אומר, לא דיין וכו', תדע לך שכן הוא, יעקב אבינו ע"י שביקש לישיב בשלוחה בעוה"ז נודווג לו שטנו של יוסף**], ומזה שמסיים "צדיקים מבקשים לישיב בשלוחה אומר הקב"ה לא דיין כו' אלא שמבקשים לישיב בשלוחה בעולם הזה" (ואינו מוסיף לסיים בענין של עונש, "השטן בא ומקטרג", כבמדרש), י"ל שמרמז ומפרש שהוה סדר הרגיל אצל צדיקים, ע"פ רצונו והסכמתו של הקב"ה***.

(* ע"ד לשונו בהמשך הפרשה (לט, ו) בנוגע ליוסף, "כיון שראה עצמו מושל התחיל אוכל ושותה כו' אמר הקב"ה אני מגרה בך את הדוב". (** ועד"ז במבוא לתנחומא (באבער ע' 128 אות'ג – מתנחומא כתי") אמר הקב"ה ליעקב בקשת לישיב עצמך, לא דיין לצדיקים לעוה"ב, בעוה"ז אינו ראויין לישיבה. מיד קפצה עליו צרת יוסף". (***) ועפ"ז יומתק שנינו עיקרי בין המדרש לפירוש רש"י – שלשון המדרש הוא "השטן בא ומקטרג אמר לא דיין כו'" (ובהתאם לכך מסיים בעונש), ורש"י משנה וכותב "אומר הקב"ה" (ובהתאם לכך אינו מסיים בעונש).

ובשני אופנים: (א) במשך התשע שנים שישב בשלוחה בארץ מגורי אביו (מאז שחזר מבית לבן עד שיוסף הי' בן שבע עשרה שנה) ⁹¹, (ב) ישיבה בשלוחה באופן נעלה יותר – "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה" ⁹², י"ז השנים (בגימטריא "טוב") שישב בשלוחה בארץ מצרים שהיו מבחר שנותיו ⁹³ (ועד שעל ידם נעשה "טוב" (שלוחה) בכל שנות חייו, "כאילו כל ימיו בטובה" ⁹⁴).

והתחלת הישיבה בשלוחה בארץ מצרים, "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה" (שהיתה באופן נעלה יותר מהישיבה בשלוחה בארץ מגורי אביו) – "אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה", "סיבה ראשונה .. (ש)ע"י זה נתגלגלו וירדו למצרים":

מצד ענינו של יעקב (השלישי שבאבות) כשלעצמו, מספיק הענין ד"וישב יעקב (לישב בשלוחה) בארץ מגורי אביו" – המקום (והאופן) הטבעי דישיבה בשלוחה;

אבל מצד השלימות ד"תולדות יעקב יוסף", ענין ההוספה, "יוסף ה' לי בן אחר", שגם מ"אחר" נעשה "בן", ובפרט כש"יוסף בן שבע עשרה שנה", בגימטריא "טוב", צריכה להיות הוספה בהישיבה בשלוחה (טוב) באופן נעלה יותר – "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה", "שבע עשרה שנה אחריו" ⁹⁵, שגם בארץ מצרים, "ערות

שעה"פ תולדות כו, כה.

91 ראה לעיל הערה 41.

92 ר"פ ויחי.

93 ראה בעה"ט עה"פ. "היום יום" ח"י טבת.

ובכ"מ.

94 תרבא"ר פ"ה.

95 זהר פרשתנו קפ, א. – וע"פ האמור בפנים יש לבאר מ"ש בזהר "כד אתאביד מיני' יוסף, בן שבע עשרה שנה הוה, וכל אינון יומין דאשתארו דלא חמא לי' ליוסף הוה בכי על אינון שבע עשרה שנין, וכמה דהוה בכי עלי', קב"ה יחב לי' שבע

רומז על התגלות תורת חסידות חב"ד ע"י רבינו הזקן, השלישי שבאבות החסידות, שעיי"ז באה תורת החסידות דהאבות שלפניו (הבעש"ט והמגיד) באופן של התיישבות ("וישב") בהבנה והשגה בחכמה בינה ודעת (כנ"ל ס"א).

"אלה תולדות יעקב יוסף" – רומז על ההוספה בהתגלות והפצת תורת חסידות חב"ד ע"י רבותינו נשיאנו ממלאי מקומו של רבינו הזקן, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, יוסף שבדורנו⁹⁸, שאצלו היתה הדגשה מיוחדת בהענין ד"יוסף ה' לי בן אחר", לעשות מ"אחר" "בן", ובהדגשה יחידה בבואו לחצי כדור התחנות (ע"ד ובדוגמת ירידת יוסף למצרים), שעיי"ז נעשה הגילוי דתורת החסידות (ביחד עם הפצת התורה והיהדות) בכל העולם כולו⁹⁹, גם בתחתון שאין תחתון למטה ממנו.

ובזה ניתוסף עוד יותר באופן ד"פרצת עליך פרץ" – במשך הארבעים שנה¹⁰⁰ שבהם "קאי איניש אדעתא דרביי"¹⁰¹, באופן ד"לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"¹⁰² – שהפצת המעיינות חוצה נעשית באופן ד"ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה", עד לפנה הכי נדחת בקצוי תבל, פריצת כל הגדרים¹⁰³, שלכן, מוכנים כבר לביאת משיח צדקנו, "פרץ זה משיח, שנאמר עלה הפורץ לפניהם".

98) ראה גם קונטרס משיחות ש"פ וישב תשמ"ח (סה"ש תשמ"ח ח"א ע' 855 ואילך).

99) משא"כ עד אז הי' (עיקר) הגילוי דתורת החסידות "בארץ מגורי אביו", בארץ שבה גרו רבותינו נשיאנו שלפנ"ז, עד להמגיד והבעש"ט.

100) להעיר מהרמז בהפטורה דפרשת וישב: "ואולך אתכם גר' ארבעים שנה" (עמוס ב, וי"ד).

101) ע"ז ה, רע"ב.

102) תבוא כט, ג.

103) ובפרט ע"י ההוראה ונתינת כח דאדמו"ר

ועוד והוא העיקר – שהדרגא הנעלית דשייבה בשלוח ("וישב יעקב") שמתחילה ב"אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה" ("סיבה ראשונה .. (ש)ע"י זה נתגלגלו וירדו למצרים", ונעשה "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה") היא הכנה לשייבה בשלוח בתכלית השלימות שתהי' בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו⁹⁷ – שהי' "בעת ההיא .. הקב"ה הי' (עוסק ו)בורא אורו של מלך המשיח", ע"י לידת פרץ, "זה משיח, שנאמר עלה הפורץ לפניהם", כנ"ל בארוכה.

י. ע"פ האמור לעיל יש להוסיף גם בביאור הקשר והשייכות דפרשת וישב ל"ט כסלו, ראש השנה לחסידות – שבהתגלות תורת חסידות חב"ד ישנם כל הענינים-שבלים ד"וישב יעקב בארץ מגורי אביו", "אלה תולדות יעקב יוסף", ו"פרצת עליך פרץ":

"וישב יעקב בארץ מגורי אביו" –

ועפ"ז י"ל, שגם "קפץ עליו רוגזו של יוסף" הוא למעלייתא – "רוגזו דקדושה (ע"ד מארז"ל (ברכות ה, ר"ע) "לעולם ייגזי אדם כו") בשביל ההוספה ("יוסף") בשייבה בשלוח באופן של פריצת גדר ("קפץ עליו")***.

97) ולהעיר, שגם בהמשך הפרשיות שלאחרי פרשת וישב (שבהם מדובר אודות הירידה למצרים) מודגש ענין הגאולה (ראה גם קונטרס משיחות ש"פ וישלח תשנ"ט ס"ג-ד): פרשת מקץ – קץ הימים וקץ הימין (נסמן לקמן הערה 114). פרשת ויגש – הגשת יהודה ליוסף, סמיכת גאולה לתפלה (זהר ר"פ ויגש). פרשת ויחי – "ויחי יעקב", עד לחיים נצחיים. וכן פרשת (וספר) שמות (ספר הגאולה) – "ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה", כדאיתא במדרש "ראובן ושמעון נתחן ראובן ושמעון טלנין" (ויק"ר פ"ב, ה), ע"ש "גאולת ישראל זכרו כאן" (שמור"פ א, ה).

***) ועפ"ז יומתק שרשי' משנה מלשון המדרש "נדרוג לו שטנו של יוסף" (ורק בהמשך הענין. בהדרשה על הפסוק (איוב ג, כה) "לא שלות יגרי ויבוא רוגז", כותב "רגזו של יוסף" וכותב "קפץ עליו רוגזו של יוסף" (ולהעיר מתחזומא באבער שם: "קפצה עליוצרת יוסף").

שנה להגאולה די"ט כסלו בפעם הראשונה (ה'תקנ"ט – ה'תנש"א), שמספר קצ"ב הוא (א) אותיות "קבץ", שמרמזו שכבר נסתיימה¹⁰⁶ העבודה דזמן הגלות בקיבוץ ואסיפת הניצוצות¹⁰⁷ (שבשביל זה הגלה הקב"ה את ישראל לבין האומות) שבכל העולם כולו (עם כל פרטי השינויים שבהם – קבץ שנה, מלשון שינוי, שכוללת כל השינויים האפשריים¹⁰⁸), וגם (ב) "קצב" – מלשון קצבה והפסק, ו"קצב שנה", קצבת זמן, היינו, שכבר נפסק ונקצב ונסתיים הזמן (וכל עניני העבודה שפעלו בזמן זה) דהפצת המעיינות חוצה שהתחיל בי"ט כסלו לפני קצ"ב שנה, ומוכנים כבר לקיום ההבטחה שכשיפרצו מעינותיך חוצה אתי מר דא מלכא משיחא.

וזהו א' העטמים להדפסת ספר התניא (תושב"כ¹⁰⁹ דתורת חסידות חב"ד¹¹⁰) בהוצאה חדשה (ובפורמט גדול¹¹¹)

106 "קבץ" – לשון עבר, ולא "קובץ" (בתוספת ואי"ו) בלשון הווה (שיכול להמשך עוד ו' חדשים).

107 להעיר מהשייכות לפרשת השבוע: "והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה גר" (לו, ז) – שהו"ע קיבוץ ואסיפת ניצוצות הקדושה (ת"א פרשתנו כח, א. ובכ"פ).

108 עבדה"ק ח"ד פי"ט. אוה"ת מקץ שלח, סע"ב. ועוד.

109 ראה אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ד ע' רסא ואילך. וש"נ.

110 כולל גם תורת החסידות דהבעש"ט והמגיד כפי שנתבאר בתורת חסידות חב"ד, כמרומז-מפורש גם בהסכמות לספר התניא (שרבינו הזקן חפץ בהם, ועד שנקבעו בסדר הלימוד דספר התניא כפי שנהלק לימי השנה) – "אשר מכבר נגלה מסתרי יושב בשבת תחכמוני אצל אדונו מורנו ורבנו (המגיד) .. וכעת יסמח ישראל (הבעש"ט) בהגלות דברי קדשו כו" (הסכמת הרי"ל הכהן). – ראה לקו"ד ח"א סא, א. ועוד.

111 להעיר מהדגשת מעלת הגשמיות – כמות – לעתיד לבוא, שלכן, עיקר השכר הוא לנשמות בגופים דוקא (רמב"ן בשער הגמול בסופו. לקו"ת צו

יא. ובהדגשה יתירה בי"ט כסלו דשנה זו:

(א) שנה זו היא שנת ה'תנש"א, ר"ת ה' תהא שנת אראנו נפלאות – ש"נפלאות" ה"ז למעלה ובהוספה על "נסים" (לאחרי "תהא שנת נסים"), ע"ד ובדוגמת ענינו של "פרץ", "פרצת עליך פרץ", ו"אראנו (נפלאות)" הוא ע"ד ובדוגמת ענינו של "זרח", ע"ש זריחת מראית השני, זריחה וגילוי ע"י הראי' ("אראנו"¹⁰⁴) ועד בעיני בשר¹⁰⁵.

(ב) בי"ט כסלו דשנה זו מלאו קצ"ב

מהר"ש* – שנקרא ע"ש שמואל בנה של חנה** ש"השאלתיהו לה' כל הימים" (שמואל-א א, כח) "וישב שם עד עולם" (שם, כב) – "לכתחילה אריבער" (אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' תריח), שזוהו תוכן הענין ד"פרצת עליך פרץ" (וראה לקמן הערה 105).

104 להעיר, שהר"ת דמספר השנה – נ"א – הוא נפלאות אראנו, בהתאם לסדר הלידה דפרץ ואח"כ זרח (אף שגם לפניו ישנו ענין של זריחה – "ויתן יד גר' זה יצא ראשונה" (ראה לעיל ס"ו)).
105 להעיר, שגם ענין הגילוי לעיני בשר ("זרח") מודגש אצל אדמו"ר מהר"ש (נוסף על ענין הפריצה, "לכתחילה אריבער", כנ"ל הערה 103) – כפי שאמר לאביו הצמח-צדק (במענה על תשובתו בנוגע לה"ק"ן על שנת תרי"ח שנדפס ה"לקוטי-תורה") ש"רצוים וצריכים ביאת המשיח כפועל" (לקו"ש ח"ו ע' 80 הערה 70. ועוד), היינו, שלא מספיק ה"ק"ן בגילוי ענימיות התורה (הדפסת הלקו"ת), אלא ה"ק"ן צ"ל כפועל ובגלוי לעיני בשר.

(* להעיר, שבסדר נשיאי חסידות חב"ד שייך אדמו"ר מהר"ש ל"אלה תולדות יעקב יוסף". להיותו לאחרי ג' האבות דחסידות חב"ד (אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי והצמח-צדק). – ולהעיר מהשייכות המיוחדת דכ"ק מו"ח אדמו"ר (יוסף שבדורנו) לאדמו"ר מהר"ש, עד להדמיון בקלסתר פניו כו'.

(**) להעיר שבר"ת ד"חנה" מרומים ג' המצוות דנשי ישראל שעליהם עומד כל בית ישראל. חלה נדה הדלקת הנר (מגלה עמוקות פ' שלח – בשם הגהות מימוניות) – שהם באופן ד"לכתחילה אריבער" (פריצה): חלה – "מראשית עריטותיכם תתנו לה". שה"ראשית", הטוב והמובחר. נותנים לה: נדה – שלילת הענין דהיפך הטהרה והפיכתו לטהרת המשפחה. והדלקת הנר – שלילת האפשרות דכשלוך בעץ או באבן.

ומיד באים ל"קץ הימין" ¹¹⁶ (קץ הגאולה) ¹¹⁷.

ובלשון הכתוב במזמור תהלים הידוע ¹¹⁸ (שאומרים בשנה זו) — "מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתי" ¹¹⁹, משיח צדקו ¹²⁰, שנקרא "משיח" ע"ש שנמשח בשמן המשחה ("שמן קדשי"), ונוסף על משיח בן יוסף ¹²¹, גם (ובעיקר) משיח בן דוד, דוד מלכא משיחא.

יב. מההוראות מהאמור לעיל בנוגע למעשה בפועל:

בעמדנו ביום השבת שהוא יום השלישי (לחגיגות ד) חג הגאולה י"ט כסלו, ראש השנה לתורת החסידות ודרכי — צריך כאו"א לקבל החלטות טובות מתאימות בנוגע ללימוד והפצת

וחלוקתו לכאו"א מהאנשים והנשים והטף בקשר ובשייכות ל"חג הגאולה י"ט כסלו קצב שנה" ¹¹² — כדי להדגיש בפועל ובגלוי לעיני בשר שלימות העבודה דיפרוץ מעינותיך חוצה במשך קצב שנה, סוף זמן הגלות ¹¹³, "קץ ¹¹⁴ הימים" ¹¹⁵ ("קץ דשמאלא", סוף הגלות), ותיכף

טו. ג. ובכ"מ), ועד שלעת"ל הנשמה נזונית מן הגוף (ראה המשך וככה תרל"ז פפ"ח ואילך. המשך תרס"ו ע' תקכח. ועוד).

112) כפי שנדפס ע"ג השער דספר התניא. 113) ולהעיר, שבהתחלת ספר התניא נרמז ביטול (סוף) הגלות: "תניא" — אף שהגירסא הנפוצה היא "דרש ר' שמלאי" — כידוע (ראה ליקט פירושים לתניא בתחלתו. וש"י) שיש קליפה שנקראת בשם "תניא" שמנגרת ללימוד רזין דאורייתא שע"יז מקרבים את הגאולה, ובפתיחה זו ("תניא") נתכווין רבינו הוקן להחליש ולבטל קליפה זו, ובמילא, לקרב ולהביא בפועל את הגאולה. "בספ"ג" — רומז לסוף גלות השלישי (האחרון) (ראה לקו"ש חכ"ו ע' 151. וש"י). "דנדה" — כידוע שבזמן הגלות נמשלו ישראל לנדה שצריכה ליהרהר לבעלה (ראה יחזקאל לו, יז ובמפרשים. איכ"ר פ"ה, יז. ובכ"מ).

114) ראה זח"א נד, סע"א. ר"פ מקץ. איכ"ר פ"ב, ו — הובא ונח' באוה"ת ר"פ מקץ.

115) במ"ם סתומה — שרומות על תיקון ושלימות פירצת הגלות ("חומות ירושלים אשר המ פרוצים" — מ' פתוחה בסוף התיבה), בגאולה האמיתית והשלימה ("לסרבה המשרה" — מ"ם סתומה באמצע התיבה) — ראה ספר הערכים-חב"ד ע' אותיות התורה (ע' רג ואילך). וש"י.

116) בנו"ן ארוכה — שצירה למטה מן השורה רומז על ההמשכה למטה מטה (ראה לקו"ת פ' ראה כ, סע"ב. ובכ"מ), ועד שע"יז מתהפך הענין הבלתי-רצוי דאות נו"ן (ר"ת נפילה*) לענין הכי נעלה — רצוי "נסים" ו"נפלאות"***, ועד שכולל כל העילויים שבמשך נו"ן אלפים יובלות (וסמן במאמרי אדהאמ"צ דברים ח"א ס"ע רסח).

117) ויש לקשר זה עם הפרשה שמתחילין לקרוא במנחה — "ויהי מקץ שנתיים ימים" (אוה"ת שם). ולהעיר ברמז, ש"קץ" * בתוספת ב' (שנתיים ימים) הוא קצ"ב שנה.

118) פט, כא.

119) והחידוש שבכד — שאף שנמשח "בשמן קדשי" (בחי' החכמה, ועד לבחי' קדש מלה בגרמי, בחי' הכתר) שלמעלה ממציאיותו, ה"ז חודר ונעשה המציאות שלו, "משחתי" דייקא (ע"ד האמור לעיל (ס"ו והערה 62) שהפריצה למעלה ממציאיותו נעשית המציאות שלו).

120) החל מהגילוי ("מצאתי") דמשיח שבכאו"א מישראל — שנקרא בשם "כוכב" * (ראה ירושלמי מע"ש ספ"ד), כמו משיח שנקרא בו "דרך כוכב מיעקב" (בלק כד, יז. וראה ירושלמי תענית פ"ד ה"ה), מפני שיש בו ניצוץ של משיח (מאור עינים ס"פ פינחס) — בחי' היחידה שבנשמת כאו"א מישראל, ונשמת משיח היא בחי' היחידה הכללית (רמ"ז לזח"ג רס, ב. ועוד).

121) שגם הוא נקרא "משיח" ע"ש שנמשח בשמן (ראה לעיל בשוה"ל להערה 85).

(* והאותו' — "מקץ שנתיים ימים" — רומזת על הארבעים שנה (כנ"ל ס"י).

(** להעיר מהשייכות לפרשת השבוע — ש"א השבטים נמשלו ל"לאחד עשר כוכבים" (ז', ט).

*) ועד ש"לז נאמר נו"ן באשרי פוני שיש בה מפלתו של שונאי ישראל דכתיב נפלה גוי", אלא ש"חזו דוד וסמכן ברוח הקודש שנאמר טוה"י לכל הנופלים" (ברכות ד, ב). — ולהעיר גם מהענין דסמיכת גאולה לתפלה (ברכות שם).

(**) ראה לקוטי לוי"צ לזח"א ע' קפא: "נס הוא ב' אותיות ט' ט', נ' מורה על נפילה וס' מורה על סמיכה ועור מהנפילה" (וראה תורת מנחם תפארת לוי"צ ח"א ע' רלגז).

אל תחמיצנה"¹²⁶, "חטוף ואכול חטוף ושתי"¹²⁷). ומה טוב – שגם חלוקת הש"ס תהי' באופן של פריצת גדר, "פריצת עליך פרץ", עי"ז "שיקח" יתור ממסכת אחת.

ו]ובהמשך לזה – יש לעורר ולזרז עוה"פ אודות לימוד הרמב"ם ג' פרקים בכל יום על מנת לסיים בשנה אחת, כפי שכבר נתפשט המנהג בתפוצות ישראל שכל א' מסיים לימוד הרמב"ם, "מקבץ לתורה שבעל פה כולה", הלכות כל התורה כולה, בכל שנה].

וכן יש להוסיף בכל עניני יהדות תורה ומצוותי' והפצתם חוצה – בג' הקוין דתורה עבודה (תפלה) וגמ"ח, כפי שדרשו חז"ל¹²⁸ על הפסוק¹²⁹ "פדה בשלום נפשי" (ששייך להגאולה די"ט כסלו¹³⁰), "כל העוסק בתורה ובגמילות חסדים ומתפלל עם הציבור, מעלה אני עליו כאילו פדאני לי ולבני מבין אומות העולם".

וכל זה – באופן ד"פעולה נמשכת" בימים שלאח"ז, ובפרט בימי חנוכה¹³¹, שנקבעו על נס השמן¹³², שרומז על רזין דרזין שבתורה¹³³ (נוסף על כללות הענין ד"נר מצוה ותורה אור"¹³⁴), ובאופן

חלוקת הש"ס בכ"ד טבת – הי"ז באופן של דחי' מזמנה העיקרי מפני אפס הפנאי בי"ט כסלו ("היום יום" – י"ט כסלו), ובשנים האחרונות חזרו ונהגו לסדר החלוקה בזמנה העיקרי, בי"ט כסלו (ראה לקו"ש ח"כ ע' 468 הערה 5).

(126) ראה מכלילתא ופרש"י בא יב, יז.
(127) ל' חז"ל – עירובין נד, א. וראה "מבוא" לקונטרס ומעין ע' 22.
(128) ברכות ה, רע"א.
(129) תהלים נה, יט.
(130) כמ"ש אדה"ז באגרתו הידועה (אג"ק שלו סל"ח"ט).

(131) שנתברכים מיום הש"ק זה – הן הימים שלפני שבת חנוכה, הן שבת חנוכה (שבת הבע"ל), והן הימים שלאחרי שבת חנוכה.
(132) שבת כא, ב ובפרש"י.
(133) ראה אמ"ב שער הק"ש פנ"ד ואילך.
(134) משלי ו, כג.

תורת החסידות (החל מלימוד ספר התניא כפי שנחלק לימי השנה מי"ט כסלו עד י"ט כסלו הבע"ל"ט) והנהגה בדרכי" בהוספה על ההחלטות שקיבל כבר בחג הגאולה עצמו, באופן של פריצת כל הגדרים, "פריצת עליך פרץ".

וכן הוספה בלימוד נגלה דתורה – החל מהמנהג לסדר חלוקת הש"ס בי"ט כסלו, ע"פ מ"ש בעל הגאולה בהתחלה ובסיום אגה"ק (וקו"א) שבספר התניא ע"ד "השלמת כל הש"ס כולו .. מדי שנה בשנה", "לחלק המסכתות עפ"י הגורל או ברצון כו",

– אשר, כיון שמפני צוק העתים אין ביכולת כל א' בפ"ע לסיים הש"ס בשנה אחת, הרי, עי"ז שמצטרף עם עוד כמה מישראל שמחלקים הש"ס ביניהם, נחשב לכל א' מהלומדים כאילו למד בעצמו כל הש"ס¹²², ע"ד שמצינו בהלכות שבת¹²³ ששנים שעשו יחד מלאכה שא' אינו יכול לעשותה לבדו, שניהם חייבים, דחשיב שכל א' עשה את המלאכה כולה¹²⁴ –

ובודאי סידרו חלוקת הש"ס גם בי"ט כסלו השתא, ובמקומות שלא סידרו עדיין חלוקת הש"ס, יעשו זה בהקדם האפשרי¹²⁵ ("מצוה הבאה לידך

(122) ובפרטיות: ל"ו מסכתות (שיש בהם משנה וגמרא), ס' מסכתות ("שיש המה מלכות" – אלו שישים מסכתות (שהש"ר פ"ו, ט (ב). במדב"ר פי"ח, כא), ס"ג* מסכתות (כשמונין ג' הבבות כ"א בפ"ע, וכן שבת ועירובין כ"א בפ"ע – פי' מהדר"ו לשהש"ר שם, או כשמונין גם מסכת אבות שאינה מדברת בהלכות – חידושי הרש"ש לבמדב"ר שם).
(123) שבת צג, א. וש"נ. רמב"ם הל' שבת פ"א הט"ז (מהשיעורים דימים האחרונים).
(124) ראה לקו"ש ח"י ע' 267 ובהערות שם. וש"נ.

(125) בסמיכות לזמן העיקרי לחלוקת הש"ס – בי"ט כסלו (דאף שבמשך זמן היו נוהגים לסדר

(* אותיות"גס"דקדושה – גאותדקדושה (בתורה) שנמשכתמשם ס"ג (ראה אוה"תמג"א ע' ב'תכב"ג. ועוד).

שבדורותינו אלה נעשה "מנהג פשוט" בכל ישראל¹³⁹.

ויה"ר שהדיבור וקבלת החלטות טובות בכהנ"ל ימהרו ויזרו ויביאו את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בפועל ממש ותיכף ומיד ממש, שביום הש"ק זה יקויים היעוד "עלה הפורץ לפניהם" ע"י "פרץ זה משיח", ועוד לפני הקריאה במנחה "ויהי מקץ שנתיים ימים", ועאכו"כ לפני ימי חנוכה, יהי' כבר קץ (סוף) הגלות, "קץ שם לחושך"¹⁴⁰, והתחלת ושלמות הגאולה הנצחית, ביחד ועיקר עם בנין וחנוכה ביהמ"ק הנצחי, "מקדש אדני" כוננו ידיך"¹⁴¹, תיכף ומיד ממש.

ש"מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ"¹³⁵, שזהו תוכן הענין דיפוצו מעינותיך חוצה, ענינו של י"ט כסלו, ומה גם ששלמות הגאולה די"ט כסלו – כשחזר רבינו הזקן לוויטעבסק (כההלכה – מצב ד"חזר לבוריו"¹³⁶) – היתה בג' דחנוכה¹³⁷, שלכן, יכולים וצריכים להמשיך בכל עניני י"ט כסלו (כולל גם התועדויות והגיגות) גם בימי חנוכה¹³⁸, ובאופן של הוספה, כהוראת נרות חנוכה ש"יום ראשון מדליק אחת מכאן ואילך מוסיף והולך"¹³⁵,

135) שבת שם.

136) ראה סדר ברכת הנהנין לאדה"ז פי"ג

ס"ה.

137) לקו"ד ח"א יב, א.

138) להעיר שימי חנוכה הם גם "ימי שמחה"

(להרמב"ם הל' חנוכה פ"ג ה"ג. וראה בארוכה

סה"ש תשמ"ח ח"א ע' 165. וש"נ).

139) רמ"א או"ח סתרע"א ס"ב.

140) איוב כח, ג. וראה זהר ובי"ר ר"פ מקץ.

141) בשלח טו, ז.